

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ Τ.Α
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Αθήνα 10-12-2025
Αρ. Πρωτ.: 64997

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας: 10183 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π. Μαυρομμάτης
Μ. Προβατάρης
Τηλέφωνο: 2131364801
2131364802
E-mail: p.mavrommatis@ypes.gr
m.provataris@ypes.gr

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Αρ. Εγκυκλίου: 22

ΘΕΜΑ: Οδηγίες αναφορικά με την «Παροχή κινήτρων σε εργαζομένους από Ο.Τ.Α. ορεινών και νησιωτικών περιοχών».

ΣΧΕΤ.: Το άρθρο 32 του ν.4483/2017, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 349 ν.4512/2018, το άρθρο 55 ν.4735/2020, το άρθρο 26 ν.4807/2021, το άρθρο 88 ν.5003/2022, το άρθρο 34 ν.5056/2023 και το άρθρο 64 ν.5129/2024.

Κατόπιν ερωτημάτων που έχουν τεθεί στην Υπηρεσία μας, αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος, και προκειμένου να υπάρξει **εφεξής** ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, σας καθιστούμε γνωστά τα εξής:

Αναφορικά με τους δικαιούχους και την εξειδίκευση των παροχών:

Αρχικά, επισημαίνεται ότι **δυνητικοί δικαιούχοι είναι αποκλειστικά οι αναφερόμενες κατηγορίες υπαλλήλων των παρ.1 και 4 του αρ.32 του ν.4483/2017, εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παρ.3, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, ήτοι:**

«1. Οι ορεινοί δήμοι του άρθρου 1 του ν. 3852/2010, οι δήμοι με πληθυσμό έως τριάντα χιλιάδες (30.000) κατοίκους, των οποίων τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των δημοτικών κοινοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι νησιωτικοί δήμοι, τα νομικά πρόσωπα αυτών, καθώς και οι Ο.Τ.Α. β` βαθμού στην εδαφική περιφέρεια των οποίων ανήκουν οι προαναφερόμενοι δήμοι, μπορούν να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλυμα διαμονής:

α) στους υπάλληλους τους, μονίμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αορίστου ή ορισμένου χρόνου,

β) στο παραϊατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό των κέντρων υγείας και των δημόσιων νοσοκομείων, στο προσωπικό του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.),

γ) στο ένστολο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής και του Πυροσβεστικού Σώματος και

δ) στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μέλη Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.), οι οποίοι παρέχουν υπηρεσία στις περιοχές δικαιοδοσίας τους.

Η παροχή του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να χορηγείται και σε υπαλλήλους που αποσπώνται στους δήμους αυτούς για τη στελέχωση των Υπηρεσιών τους. Ο υπολογισμός του πληθυσμού γίνεται σύμφωνα με τα στοιχεία μόνιμου πληθυσμού της τελευταίας απογραφής.

Η παροχή του πρώτου εδαφίου επιτρέπεται να καταβάλλεται σε είδος και με τη μορφή χρηματικού επιδόματος προς κάλυψη της σχετικής δαπάνης των δικαιούχων. Με την απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή Διοικητικού Συμβουλίου της παρ. 2, εξειδικεύεται ο τρόπος παροχής της σίτισης και του καταλύματος διαμονής και καθορίζεται το ύψος του χρηματικού επιδόματος.

Το συνολικό ύψος της παροχής, σε είδος και σε χρήμα, δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δαπάνη των δικαιούχων.».

«4. Οι παροχές της παρ. 1 μπορούν να χορηγούνται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις στο ιατρικό προσωπικό των δημόσιων δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και των δημόσιων νοσοκομείων από το σύνολο των δήμων της χώρας, με εξαίρεση τους δήμους της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η εξαίρεση του πρώτου εδαφίου δεν αφορά στην Περιφερειακή Ενότητα Νήσων της Περιφέρειας Αττικής.».

Από τα παραπάνω εξαιρούνται ρητώς οι περιπτώσεις της παρ.3, ήτοι:

«3. Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους κατοίκους των περιοχών αυτών ή τους συζύγους τους ή τα ανήλικα τέκνα αυτών που έχουν την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατοικίας στην περιοχή υπηρετήσης.».

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ.2 του αρ.32:

«2. Για τις ανωτέρω παροχές λαμβάνεται απόφαση από το οικείο Δημοτικό ή Διοικητικό Συμβούλιο, με την οποία εξειδικεύονται οι κατά περίπτωση παροχές και το χρονικό διάστημα ισχύος αυτών, κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης ανάλογων πόρων από την οικονομική υπηρεσία του Ο.Τ.Α.»

Συνεπώς, η έγκριση καταβολής κινήτρου στους ανωτέρω δικαιούχους **εναπόκειται αποκλειστικά στη διακριτική ευχέρεια του οικείου ΟΤΑ**, στο πλαίσιο και των οικονομικών του δυνατοτήτων. Ειδικά ως προς το τελευταίο, διευκρινίζεται επιπροσθέτως, ότι **δεδομένης της δυνητικότητας της παροχής, δύνανται οι οικείοι ΟΤΑ να εξειδικεύουν περαιτέρω τα κριτήρια που θέτουν για την επιλογή των δικαιούχων**, προκειμένου να γίνεται ορθολογικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων τους. Σε κάθε περίπτωση, βάσει της παρ.2, του αρ.32, λαμβάνεται απόφαση από το οικείο συλλογικό όργανο (Δημοτικό ή Περιφερειακό ή Διοικητικό Συμβούλιο) η οποία οφείλει να εξειδικεύει τις κατά περίπτωση παροχές και το χρονικό διάστημα ισχύος αυτών, κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης ανάλογων πόρων από την οικονομική υπηρεσία του Ο.Τ.Α.

Η ανωτέρω εξειδίκευση, στο πλαίσιο και της ειδικότητας των πιστώσεων του προϋπολογισμού, πρέπει σε κάθε περίπτωση να καθορίζει:

- α) μέγιστο αριθμό δυνητικών δικαιούχων,
- β) μέγιστο ύψος δαπανών που προορίζονται για στέγαση ανά δικαιούχο,
- γ) μέγιστο ύψος δαπανών που προορίζονται για σίτιση ανά δικαιούχο,
- δ) χρονική διάρκεια ισχύος αυτών,
- ε) βεβαίωση ύπαρξης πιστώσεων (ή/και πρόβλεψης μελλοντικών) ανάλογα με το χρονικό διάστημα ισχύος των παροχών.

Δικαιολογητικά δαπανών αναφορικά με τη στέγαση:

1. Εφόσον ο νόμος στην παρ.1 του αρ.32, κάνει ρητή μνεία σε μη υπέρβαση της δαπάνης των δικαιούχων, η ύπαρξη αυτής οφείλει να αποδεικνύεται. Τα ανωτέρω προτάσσει η γραμματική ερμηνεία της αναφερόμενης διάταξης. Η βούληση του νομοθέτη, με την εν λόγω πρόβλεψη, ήταν να μη γίνεται καταστρατήγηση και χορήγηση τέτοιου ύψους ποσού, που θα ξεπερνά τις πραγματικές δαπάνες των δικαιούχων.

Συνεπώς, εάν η παροχή είναι σε είδος, δεν τίθεται το ζήτημα της υπέρβασης της δαπάνης των δικαιούχων, αφού τέτοια δαπάνη δεν υφίσταται για τους ίδιους αλλά για τον φορέα χορήγησης της δωρεάν στέγης. Στην περίπτωση, όμως, που η παροχή της στέγασης είναι σε χρήμα, η δαπάνη του δικαιούχου **πρέπει να προσδιοριστεί επακριβώς από το μισθωτήριο συμβόλαιο στο πληροφοριακό σύστημα TAXIS.**

Συνεπώς, εάν προκύπτει ότι υπάρχει πραγματικό κόστος διαμονής, δύναται να υπάρξει επιδότηση της στέγασης μέχρι του ύψους που προβλέπει το μισθωτήριο συμβόλαιο.

2. Επειδή ο νόμος δεν αναφέρει το ποσοστό ιδιοκτησίας ως εξαίρεση, αλλά «την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατοικίας» είναι εφικτή η παροχή επιδόματος σε αυτή την περίπτωση. Ωστόσο, όταν δεν υπάρχει μισθωτήριο συμβόλαιο (δωρεάν φιλοξενία) ή προκύπτει έσοδο από το ανωτέρω ποσοστό συνιδιοκτησίας, η καταβολή επιδόματος στέγασης αντίκειται στο πνεύμα των ανωτέρω διατάξεων και νοείται ως καταχρηστική, εφόσον δεν προκύπτει δαπάνη για τον υπάλληλο (δωρεάν φιλοξενία) ή το ύψος του εσόδου από το ποσοστό συνιδιοκτησίας καλύπτει το ύψος του χορηγούμενου κινήτρου.

Παράδειγμα 1: Υπάλληλος δεν προσκομίζει μισθωτήριο συμβόλαιο κατοικίας από το TAXIS, άρα φιλοξενείται δωρεάν, συνεπώς δεν δικαιούται επίδομα.

Παράδειγμα 2: Ο δήμος αποφασίζει τη χορήγηση κινήτρου 300€ στους δικαιούχους υπαλλήλους, υπάλληλος προσκομίζει μισθωτήριο συμβόλαιο κατοικίας αλλά έχει και έσοδο 300€ από ποσοστό συνιδιοκτησίας, τότε δεν δικαιούται την παροχή του κινήτρου.

Παράδειγμα 3: Ο δήμος αποφασίζει τη χορήγηση κινήτρου 300€ στους δικαιούχους υπαλλήλους, υπάλληλος προσκομίζει μισθωτήριο συμβόλαιο κατοικίας αλλά έχει και έσοδο 100€ από ποσοστό εκμισθούμενης συνιδιοκτησίας στην περιοχή υπηρετήσης, τότε δικαιούται την παροχή του κινήτρου αναλογικά μειωμένη, ήτοι δικαιούται 200€.

Παράδειγμα 4: Ο δήμος αποφασίζει τη χορήγηση κινήτρου 300€ στους δικαιούχους υπαλλήλους, υπάλληλος προσκομίζει μισθωτήριο συμβόλαιο κατοικίας 280€, τότε δικαιούται την παροχή του κινήτρου αναλογικά μειωμένη, ήτοι δικαιούται 280€.

3. Σε κάθε περίπτωση, ο νόμος είναι σαφής σύμφωνα με την παρ.3, του αρ.32 ότι:«(...) Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους κατοίκους των περιοχών αυτών ή τους συζύγους τους ή τα ανήλικα τέκνα αυτών που έχουν την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατοικίας στην περιοχή υπηρετήσης. (...)» συνεπώς πλήρης κυριότητα ή πλήρης επικαρπία είναι ασύμβατες με την παροχή κινήτρου. Προς διαπίστωση της τήρησης αυτών των προϋποθέσεων από τους δυνητικούς δικαιούχους οφείλουν να προσκομίζονται τα αντίστοιχα έντυπα Ε9 από το πληροφοριακό σύστημα TAXIS, καθώς και σχετική υπεύθυνη δήλωση.

Δικαιολογητικά δαπανών αναφορικά με τη σίτιση:

Και σε αυτή την περίπτωση, εάν η παροχή είναι σε είδος, δεν τίθεται το ζήτημα της υπέρβασης της δαπάνης των δικαιούχων, αφού τέτοια δαπάνη δεν υφίσταται για τους ίδιους αλλά για το φορέα χορήγησης της δωρεάν σίτισης. Στην περίπτωση που η παροχή είναι σε χρήμα και αφορά στη σίτιση, **το ύψος της δαπάνης θα προσδιοριστεί οριζόντια για τους δικαιούχους, με απόφαση του οικείου συλλογικού οργάνου**, συνεκτιμώντας το πραγματικό κόστος διαβίωσης σε τοπικό επίπεδο, ενώ **ως δικαιολογητικό πληρωμής λογίζονται οι ανώνυμες αποδείξεις λιανικής από καταστήματα προμήθειας τροφίμων και εστιατόρια.**

Τρόπος καταβολής του κινήτρου σε χρήμα:

Κατόπιν σχετικής αλληλογραφίας της Υπηρεσίας μας, **το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης, μας γνώρισε τα εξής:**

«(...) **Α.** Με την με αριθμ.Φ10042/οικ.13567/329/8.06.2018 (**ΑΔΑ: 7ΑΛ2465Θ1Ω-Α46**) εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, και στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας, δόθηκαν συμπληρωματικές οδηγίες – μεταξύ άλλων – για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών, οι οποίοι αμείβονται είτε με το ενιαίο μισθολόγιο (ν. 4354/2015) είτε με το ειδικό μισθολόγιο (ν. 4472/2017) και υπηρετούν **με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (αορίστου ή ορισμένου χρόνου).**

Ειδικότερα, διευκρινίστηκε ότι στην περίπτωση αμοιβών ή αποζημιώσεων για την παροχή πρόσθετου έργου/υπηρεσίας, τις οποίες λαμβάνουν οι δημόσιοι υπάλληλοι πέραν των μηνιαίων τακτικών αποδοχών τους, δεν διενεργούνται ασφαλιστικές κρατήσεις (κύριας, επικουρικής ασφάλισης, εφάπαξ παροχής και υγειονομικής περίθαλψης), δεδομένου ότι δεν καταβάλλονται με πάγιο και συστηματικό τρόπο, ούτως ώστε να προσιδιάζουν στην έννοια των τακτικών αποδοχών.

Β. Κατόπιν των ανωτέρω, επί της παροχής του αρ.32 του ν. 4483/2017, όταν αυτή καταβάλλεται με τη μορφή χρηματικού επιδόματος, στους δικαιούχους οι οποίοι παρέχουν τις υπηρεσίες τους στις περιοχές, όπως αυτές προσδιορίζονται ρητώς στην παρ. 1 του εν λόγω άρθρου, για την κάλυψη της σίτισης και του καταλύματος διαμονής τους, δεν διενεργούνται ασφαλιστικές κρατήσεις για κανέναν κλάδο ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ, και υπέρ του Τ.Ε.Κ.Α., καθώς δεν αποτελεί τακτικά καταβαλλόμενη αποδοχή, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, αλλά παρέχεται για όσο χρόνο υπηρετούν στις εν λόγω περιοχές.(...)»

Επιπροσθέτως, **το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) μας ενημέρωσε σχετικά ότι:**

«(...) επί της παροχής του άρθρου 32 του ν. 4483/2017, όταν αυτή καταβάλλεται με τη μορφή χρηματικού επιδόματος, στους δικαιούχους, οι οποίοι είναι μέτοχοι του Μ.Τ.Π.Υ. που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στις περιοχές, όπως αυτές προσδιορίζονται ρητώς στην παρ. 1 του εν λόγω άρθρου, για την κάλυψη της σίτισης και του καταλύματος διαμονής τους, διενεργείται κράτηση υπέρ Μ.Τ.Π.Υ. σε ποσοστό 2%, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Π.Δ. 422/1981.

Επισημαίνουμε ότι, προς ενημέρωση και διευκόλυνση όλων των ενδιαφερομένων εκκαθαριστών, ο Νέος Επικαιροποιημένος Οδηγός Κρατήσεων Υπέρ του Μ.Τ.Π.Υ. είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Ταμείου, www.mtpy.gr, τον οποίο μπορείτε να αναζητήσετε ακολουθώντας τη διαδρομή «ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ», «ΟΔΗΓΟΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ υπέρ Μ.Τ.Π.Υ.» όπου καταγράφονται αναλυτικά το είδος των αποδοχών και το ποσοστό κρατήσεων επί αυτών, καθώς και οι κωδικοί είσπραξης και απόδοσης κρατήσεων υπέρ Μ.Τ.Π.Υ.(...)».

Τέλος, **πέραν των ανωτέρω, εφιστούμε την προσοχή σας στη διενέργεια των πληρωμών αποκλειστικά μέσω της Ε.Α.Π.**, δεδομένου ότι σύμφωνα με τις πάγιες διατάξεις της παρ.1.δ του άρθρου δεύτερου του ν.3845/2010, όπως ισχύει σήμερα:

«(...) 1.δ. Όλες ανεξαιρέτως οι πληρωμές των πάσης φύσεως αποδοχών και των πρόσθετων αμοιβών του προσωπικού της παραγράφου 1.β. του παρόντος άρθρου από 01.01.2013 διενεργούνται αποκλειστικά από την Ενιαία Αρχή Πληρωμής μέσω τραπεζικού λογαριασμού. Τυχόν πληρωμές που διενεργούνται με άλλο τρόπο, θα θεωρούνται αυτοδίκαια μη νόμιμες και θα επέρχονται οι εξής κυρώσεις:

i) ως προς τα φυσικά πρόσωπα: Οι υπάλληλοι και οι δημόσιοι λειτουργοί που εμπλέκονται στις πληρωμές εκτός ΕΑΠ θα αντιμετωπίζουν τις κυρώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 256 ΠΚ (Απιστία σχετική με την Υπηρεσία), 259 ΠΚ (Παράβαση καθήκοντος) και 261 ΠΚ (Παρότρυνση υφισταμένων και ανοχή).

ii) Ως προς τα νομικά πρόσωπα: για όσο διάστημα παρατηρείται παρέκκλιση από την απογραφή στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου και από τη διαδικασία πληρωμής μέσω ΕΑΠ, αναστέλλεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η επιχορήγηση ή απόδοση πόρων ή οποιασδήποτε μορφής ενίσχυση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Στην περίπτωση των Ο.Τ.Α., επέρχεται παρακράτηση μέρους ή συνόλου από το ποσό των δικαιούμενων πόρων (ΚΑΠ-επιχορηγήσεις), καθώς και αναστολή εγκρίσεων πρόσληψης προσωπικού με συμβάσεις μίσθωσης έργου και ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.(...)».

Τέλος, σας πληροφορούμε ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση sitisi_stegasi@ypes.gr δεν παρακολουθείται, καθώς είχε τεθεί σε ισχύ για την συλλογή στοιχείων στο πλαίσιο έκδοσης Υπουργικής Απόφασης, πριν από τις τροποποιήσεις του νόμου που παραχώρησαν την αποφασιστική αρμοδιότητα στα οικεία συλλογικά όργανα.

Τυχόν πρόσθετα ερωτήματα σας, προς τη Δ/νση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω της κεντρικής γραμματείας του ΥΠΕΣ στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr όπως παγίως ισχύει, εν γένει.

**Ο Γενικός Γραμματέας
Αυτοδιοίκησης & Αποκέντρωσης**

Σάββας Χιονίδης

Πίνακας Διανομής:

Αποδέκτες για ενέργεια:

1. Δήμους της Χώρας

- Γραφεία Δημάρχων
- Προϊσταμένους Οικονομικών Υπηρεσιών
- (Με την παράκληση να ενημερώσουν τα νομικά τους πρόσωπα)

2. Περιφέρειες της Χώρας

- Γραφεία Περιφερειάρχων
- Προϊστάμενους Οικονομικών Υπηρεσιών
- (Με την παράκληση να ενημερώσουν τα νομικά τους πρόσωπα)

Αποδέκτες για κοινοποίηση:

Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του Κράτους

- Γραφεία Γραμματέων

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γ.Γ. Αυτοδιοίκησης & Αποκέντρωσης
- Γεν. Δ/ντη Οικονομικών Τ.Α. & Αναπτυξιακής Πολιτικής